

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДМИТРИЄВ І.А.
ШЕВЧЕНКО І.Ю.

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

*навчальний посібник
для практичних занять
і самостійної роботи студентів
закладів вищої освіти*

ХНАДУ
2018

УДК 332.1

*Рекомендовано до видання рішенням Вченої Ради
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету
(Дозвіл № 11/18/6.6 від 28 вересня 2018 р.)*

Р е ц е н з е н т и:

Авансова Н.Е., професор кафедри фінансів та кредиту, д-р екон. наук, доцент,
Харківський національний університет будівництва та архітектури;

Маліков В.В., завідувач кафедри обліку, оподаткування та міжнародних
економічних відносин, д-р наук з держ. упр., професор, Харківський
національний автомобільно-дорожній університет;

Попова Н.В., завідувач кафедри маркетингу, д-р екон. наук, професор,
Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного
торговельно-економічного університету;

Щербак В.Г., завідувач кафедри підприємництва та бізнесу, д-р екон. наук,
професор, Київський національний університет технологій та дизайну.

Дмитрієв І.А. Регіональна економіка: навчальний посібник для
практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти /
І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. – 284 с.

ISBN

Навчальна дисципліна «Регіональна економіка» належить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки бакалаврів економічних спеціальностей. Навчальний посібник призначений для проведення практичних занять і організації самостійної роботи студентів. У навчальному посібнику передбачено формування студентами глосарію основних термінів з курсу «Регіональна економіка», надання відповідей на теоретичні питання та тестові завдання, вирішення практичних завдань. Навчальний посібник призначений для студентів закладів вищої освіти.

УДК 332.1

ISBN

© Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю.

© ХНАДУ, 2018

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Регіональна економіка як наука	6
Термінологічний словник	6
Теоретичні питання	10
Тестові завдання	12
Завдання для практичних занять	34
Розділ 2. Регіональні соціально-економічні системи ...	36
Термінологічний словник	36
Теоретичні питання	41
Тестові завдання	44
Завдання для практичних занять	67
Розділ 3. Економічний потенціал регіонів	89
Термінологічний словник	89
Теоретичні питання	97
Тестові завдання	100
Завдання для практичних занять	119
Розділ 4. Регіональні особливості розвитку галузевих комплексів	135
Термінологічний словник	135
Теоретичні питання	144
Тестові завдання	146
Завдання для практичних занять	163
Розділ 5. Регіональна економічна політика та управління регіональним розвитком	167
Термінологічний словник	167
Теоретичні питання	183
Тестові завдання	186
Завдання для практичних занять	209
Література	212
Додаток А. Показники розвитку економічного потенціалу регіонів України	220

ВСТУП

«Регіональна економіка» належить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки бакалаврів економічних спеціальностей.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів знань, умінь та уявлень щодо теоретичних і науково-методологічних засад формування регіональних соціально-економічних систем, економічного потенціалу регіонів, регіональних галузевих комплексів та управління регіональним економічним розвитком в умовах трансформаційних процесів у національній економіці та активізації інтеграційних процесів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і науково-методологічні засади формування регіональних соціально-економічних систем, економічного потенціалу регіонів, регіональних галузевих комплексів та управління регіональним економічним розвитком.

Основні завдання вивчення навчальної дисципліни полягають у формуванні у студентів сукупності знань, навичок та уявлень щодо предмету дисципліни.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- еволюцію теорій регіональної економіки;
- методологію регіональної економіки;
- місце регіональної економіки в системі наук;
- принципи, фактори та закономірності формування регіональних соціально-економічних систем;
- фактори та закономірності економічного районування;
- економічне районування України;
- регіональні особливості розвитку економічного потенціалу України (в т.ч. природно-ресурсного, екологічного, демографічного, трудового, освітнього, наукового, інноваційного, підприємницького, виробничого, експортного, фінансового та інвестиційного);
- регіональні особливості розвитку галузевих комплексів України (в т.ч. паливно-енергетичного, металургійного, машинобудівного, хімічного, агропромислового, лісопромислового, транспортного, будівельного та соціального комплексів);

- напрями вітчизняної державної регіональної економічної політики та перспективи їх трансформації в контексті активізації інтеграційних і глобалізаційних процесів.

вміти:

- застосовувати традиційні методи регіоналістики (метод системного аналізу, балансовий метод, картографічний метод, статистичний метод, метод економіко-математичного моделювання, метод соціально-економічного прогнозування, порівняльний метод, метод польових досліджень);

- ідентифікувати визначальні фактори формування регіональних соціально-економічних систем;

- оцінювати міжрегіональну та внутрішньорегіональну диференціацію соціально-економічного розвитку;

- діагностувати проблеми та прогнозувати перспективи соціально-економічного розвитку регіонів;

- розрізняти та характеризувати економічні райони;

- здійснювати комплексний аналіз економічного потенціалу регіонів;

- розробляти заходи з нівелювання проблем розвитку економічного потенціалу регіонів;

- виявляти регіональні особливості розвитку галузевих комплексів;

- характеризувати пріоритетні напрями державної регіональної економічної політики;

- виявляти особливості державного фінансування соціально-економічного розвитку регіонів;

- аналізувати ефективність державних цільових програм регіонального розвитку.

Навчальна дисципліна «Регіональна економіка» має міждисциплінарні зв'язки з навчальними курсами «Національна економіка», «Прогнозування соціально-економічних процесів» і «Державне регулювання економіки».

Навчальний посібник призначений для проведення практичних занять і організації самостійної роботи студентів. У навчальному посібнику передбачено формування студентами глосарію основних термінів, надання відповідей на теоретичні питання та тестові завдання, вирішення практичних завдань.

РОЗДІЛ 1

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ЯК НАУКА

Термінологічний словник

Адміністративний центр – це поселення, яке має законодавчо встановлені функції центру адміністративного управління щодо інших поселень, розміщених на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Адміністративно-територіальна одиниця – це область, район, місто, район у місті, селище, село.

Адміністративно-територіальний устрій – це поділ території держави на систему адміністративних одиниць (край, область, провінція, департамент, округ, губернія, земля, воєводство, кантон, волость, повіт, район, громада, місто, село та ін.), відповідно до якого утворюється вертикальна структура органів державної влади й управління, а також здійснюються спрямовані процеси централізації та децентралізації.

Аероторія – це частина повітряної оболонки Землі, співвіднесена з певною територією чи акваторією.

Акваторія – це обмежена частина водної поверхні Землі з притаманними їй природними і антропогенними властивостями і ресурсами, яка характеризується протяжністю і глибиною як особливими видами ресурсів, географічним положенням та іншими якостями, що є об'єктом конкретної діяльності чи дослідження.

Анклав – це територія або частина території країни, яка оточена з усіх сторін територією іншої держави.

Ареал – це певна територія, в межах якої спостерігаються явища, що відсутні на сусідніх територіях.

Балансовий метод – це метод, який полягає в обробці, зіставленні й аналізі показників та статистичних даних підприємств, галузей, регіонів, вимірюванні пропорцій в економіці у вартісній і натуральній формах.

Геопланування – це наука про раціональне (ефективне й інтенсивне) використання території (територіальних ресурсів) конкретного ареалу шляхом раціонального розміщення виробничих підприємств, комунікацій і місць розселення з комплексним

врахуванням географічних, економічних, архітектурно-будівельних та інженерно-технічних факторів і умов.

Геосистема – це цілісне утворення, множина взаємопов'язаних елементів, функціонування котрих залежить від їхнього розташування на території (у просторі) й від властивостей довкілля.

Геоторія – це поняття, яке об'єднує в собі зміст понять територія, акваторія і аероторія.

Динамізм – це властивість регіону як складної системи управління, що обумовлена тим, що він завжди перебуває у стані розвитку.

Ексклав – це відокремлена від основної території країни її частина.

Ентропія – це величина, яка характеризує ступінь невизначеності регіональної системи.

Картографічний метод – це метод, який дає змогу за допомогою побудови карт, наочно відтворити особливості територіального розміщення виробництва як країни в цілому, так і окремих її регіонів.

Метод економіко-математичного моделювання – це комплекс наукових підходів та інструментів, що сформувався на стику економіки з математикою і кібернетикою, і сприяє моделюванню економічних процесів (просторових процесів розвитку економіки регіонів, розвитку соціально-економічних систем регіонів, обґрунтування оптимізаційних моделей регіонального розвитку для прийняття управлінських рішень).

Метод польових досліджень – це метод, який використовується для збирання первинної соціально-економічної інформації на місці.

Метод системного аналізу – це метод дослідження складних, багатокомпонентних систем, об'єктів, процесів у господарському комплексі як країни в цілому, так і окремих її регіонів.

Метод соціально-економічного прогнозування – це сукупність наукових підходів та інструментів для створення прогнозів розвитку і функціонування регіональних соціально-економічних систем у майбутньому.

Периферія – це частина простору, що доповнює центри та ядро.

Порівняльний метод – це метод, який використовують для зіставлення об'єктів як природних, так і перетворених у процесі господарської діяльності.

Район – це територія, яка відрізняється від інших територій насиченістю її елементів, володіє єдністю, взаємозв'язаністю елементів, які її складають, цілісністю, яка є об'єктивною умовою і закономірним результатом розвитку даної території.

Регіон – це територіальна соціально-економічна система із поєднанням підсистем і окремих елементів, яка характеризується спеціалізацією, єдністю та цілісністю відтворювального процесу.

Регіоналістика – це сукупність дисциплін і напрямів, методологічних підходів і методичних прийомів, об'єктом дослідження яких є регіон.

Регіональна економіка – це наука, яка вивчає розміщення виробництва, територіальну організацію господарства і формування регіональних соціально-економічних систем.

Регіональна наука – це сукупність різних наукових напрямів дослідження розміщення продуктивних сил, регіонального розвитку та економіки регіонів.

Регіональна парадигма – це: метод дослідницької регіональної програми; модель визначення регіональних проблем, прийнята як зразок розв'язання дослідницьких завдань; панівний спосіб наукового мислення, виражений у певній завершеності й відносній узгодженості поглядів на навколишні явища та речі, що належать до компетенції регіональної економіки.

Регіональність – це вищий прояв структурності ландшафтної оболонки та ойкумени, тобто дискретизація географічного простору в формі районів, які виступають як основні конкретні об'єкти економічного і соціального дослідження.

Регіонознавство – це галузь наукових знань, яка вивчає територіальну організацію господарства і життєдіяльності населення.

Регіонологія – це: науковий напрям в економіці та суміжних з нею науках, який вивчає особливості розвитку регіону або економічного району як частини народногосподарського комплексу країни; наука, що вивчає закономірності системного екологічного, економічного, соціального, політичного, духовного функціонування

і розвитку територіальних соціумів (спільностей людей), форми та методи регулювання цих процесів.

Соціально-економічний регіон – це частина території держави, яка виділена за сукупністю ознак в адміністративну одиницю, свідомо направлену і юридичну для досягнення цілей суспільного розвитку і запобігання дії руйнівних чи негативних зовнішніх сил.

Статистичний метод – це метод, який передбачає обробку, аналіз і систематизацію статистичної інформації, дає можливість кількісно охарактеризувати фактори, які впливають на стан об'єктів, порівняти конкретні кількісні та якісні характеристики рівня розвитку соціально-економічних систем регіонів (обчислення індексів, метод кореляцій та ін.).

Таксон – це територіальна (акваторіальна, геоторіальна) одиниця, яка володіє специфічними кваліфікаційними ознаками.

Теорія регіональної економіки – це теоретична комплексна дисципліна, яка вивчає закономірності процесу формування і функціонування господарства регіону системно, враховуючи історичні, демографічні, національні, релігійні, екологічні, природно-ресурсні особливості та місце регіону в загальнодержавному і міжнародному поділі праці.

Територіальна система – це цілісна сукупність різних видів продуктивних сил і виробничих відносин, що розвиваються в певних пропорціях і взаємозалежності на певній території та покликані задовольнити матеріальні та духовні потреби населення.

Територія – це частина твердої поверхні Землі з притаманними їй природними та антропогенними властивостями і ресурсами, яка характеризується протяжністю (площею), географічним положенням та іншими якостями.

Центр – це об'єкт (чи концентрована група об'єктів), який відносно решти простору виконує якусь важливу функцію (адміністративну, фінансову, інформаційну).

Ядро – це частина регіону, в якій найбільше (із найбільшою щільністю, інтенсивністю) виражені його суттєві ознаки.

Ядро багаторегіональної системи – це територія, яку охоплює множина регіонів, котрі розвиваються за варіантами, оптимальними для розвитку всієї системи (в тому сенсі, що їм не вигідно виділятися зі системи, утворюючи територіальні коаліції).

Теоретичні питання

1. Що таке «регіональна наука»?
2. Що таке «регіональна економіка»?
3. У чому полягає мета і завдання регіональної економіки як науки та навчальної дисципліни?
4. У чому полягає об'єкт і предмет регіональної економіки як науки та навчальної дисципліни?
5. Хто є суб'єктами регіональної економіки?
6. Що таке «регіон»?
7. Що таке «територія»?
8. Що таке «територіальна система»?
9. У чому полягає різниця між регіоном і територією?
10. Яким чином класифікуються регіони за критерієм структури економіки?
11. Яким чином класифікуються регіони за критерієм стану зовнішньоекономічних зв'язків?
12. Яким чином класифікуються регіони за критерієм відношення до існуючих адміністративно-територіальних одиниць?
13. Яким чином класифікуються регіони за критерієм економіко-географічного положення?
14. Яким чином класифікуються регіони за критерієм внутрішньої просторової структури?
15. Яким чином класифікуються регіони за критерієм рівня соціально-економічного розвитку?
16. Дайте характеристику гомогенним регіонам.
17. Дайте характеристику вузловим регіонам.
18. Назвіть і дайте характеристику функціям регіонів.
19. Назвіть класичні теорії регіонального розміщення виробничих засобів.
20. Назвіть неокласичні теорії регіонального розміщення виробничих засобів.
21. Назвіть теорії кумулятивного регіонального зростання.
22. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів Й. Тюнена.
23. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів А. Вебера.

24. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів В. Крісталлера.

25. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів А. Льоша.

26. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів У. Айзарда.

27. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів П. Хаггета.

28. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів Т. Хагерстранда.

29. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів Дж. М. Фрідмана.

30. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів Ф. Перру.

31. Охарактеризуйте теорію розміщення виробничих засобів Дж. М. Кейнса.

32. Опишіть етапи становлення регіональної економічної науки в сучасній Україні.

33. У чому полягає різниця між регіональною економікою та соціально-економічною географією?

34. У чому полягає різниця між регіональною економікою та розміщенням продуктивних сил?

35. У чому полягає різниця між регіональною економікою та регіонознавством?

36. У чому полягає різниця між регіональною економікою та регіонологією?

37. У чому полягає різниця між регіональною економікою та регіоналістикою?

38. Назвіть і охарактеризуйте завдання досліджень регіонального розвитку.

39. Дайте характеристику типам регіональних досліджень.

40. Опишіть методологію здійснення досліджень регіонального розвитку.

41. Дайте характеристику методу системного аналізу.

42. Дайте характеристику балансовому методу.

43. Дайте характеристику картографічному методу.

44. Дайте характеристику статистичному методу.

45. Дайте характеристику методу економіко-математичного моделювання.

46. Дайте характеристику методу соціально-економічного прогнозування.

47. Дайте характеристику програмно-цільовому методу.

48. Дайте характеристику порівняльному методу.

49. Дайте характеристику методу польових досліджень.

50. Назвіть і дайте характеристику типовим етапам дослідження регіонального розвитку.

Тестові завдання

1. Регіональна економіка – це ...

а) наука та навчальна дисципліна, що вивчає закони і закономірності функціонування й розвитку економіки країни у взаємодії з іншими країнами, а також на підставі пізнаних закономірностей обґрунтовує пріоритети державної економічної політики;

б) галузь економічної науки, об'єктом вивчення якої є господарство окремих територій країни, тобто її регіонів;

в) наука, яка вивчає взаємодію окремих економічних суб'єктів та досліджує механізм функціонування конкретних ринків;

г) немає вірної відповіді.

2. Регіональна економіка – це...

а) наука, яка вивчає розміщення виробництва, територіальну організацію господарства і формування регіональних соціально-економічних систем;

б) наука та навчальна дисципліна, що вивчає закони і закономірності функціонування й розвитку економіки країни у взаємодії з іншими країнами, а також на підставі пізнаних закономірностей обґрунтовує пріоритети державної економічної політики;

в) навчальна дисципліна, мета якої полягає у формуванні в студентів сучасного економічного мислення про торгівлю, глибокого комплексного розуміння місця і ролі торгівлі у відтворювальних процесах господарсько-фінансової діяльності;

г) немає вірної відповіді.

3. Що є предметом вивчення дисципліни «регіональна економіка»?

- а) продуктивні сили регіонів;
- б) регіональні аспекти економічних зв'язків і відносин;
- в) просторовий розвиток господарства, закономірності, принципи та фактори його формування і функціонування;
- г) всі відповіді вірні.

4. Що є предметом вивчення дисципліни «регіональна економіка»?

- а) виробнича структура господарства регіону;
- б) соціальна структура господарства регіону;
- в) умови життя населення регіону;
- г) всі відповіді вірні.

5. Що є об'єктом дослідження регіональної економіки?

- а) національне господарство;
- б) підприємство;
- в) господарство певного регіону;
- г) немає вірної відповіді.

6. Що з перерахованого не відноситься до завдань регіональної економіки як науки і навчальної дисципліни?

- а) розвиток та вдосконалення методології регіональних досліджень на основі врахування сучасних теоретичних напрямів;
- б) розробка наукових основ оптимальної трансформації структури соціально-економічних систем регіонів;
- в) вивчення процесів, що впливають на економіку регіонів;
- г) немає вірної відповіді.

7. Що з перерахованого не відноситься до завдань регіональної економіки як науки і навчальної дисципліни?

- а) дослідження проблеми більш широкого та повного залучення національних і світових ресурсів для розвитку господарства регіону;

- б) дослідження рівня спеціалізації, інтеграції і проблем комплексного розвитку регіонів та їх економічних зв'язків;
- в) аналіз економічної ефективності функціонування регіональних соціально-економічних систем;
- г) немає вірної відповіді.

8. Що з перерахованого не відноситься до завдань регіональної економіки як науки і навчальної дисципліни?

- а) прогнозування розвитку регіональних соціально-економічних систем;
- б) розробка й реалізація регіональних програм економічного і соціального розвитку;
- в) розширення та поглиблення змісту регіональних досліджень;
- г) немає вірної відповіді.

9. Базовою адміністративно-територіальною одиницею згідно Конституції України є:

- а) територія;
- б) область;
- в) регіон;
- г) район.

10. В Україні територіальними одиницями вищого (субнаціонального) рівня є:

- а) області;
- б) райони;
- в) міста;
- г) міста зі спеціальним статусом.

11. В Україні територіальними одиницями середнього рівня є:

- а) області;
- б) райони;
- в) райони у містах;
- г) міста.

12. В Україні територіальними одиницями нижчого рівня є:

- а) міста зі спеціальним статусом;
- б) міста обласного значення;
- в) міста районного значення;
- г) немає вірної відповіді.

13. Що таке «територія»?

- а) частина земної кулі, що належить певній державі на законних підставах;
- б) обмежена частина земної поверхні в природних, державних, адміністративних або умовних межах;
- в) простір земної кулі з сухопутною і водною поверхнею, надрами і повітряними просторами;
- г) всі відповіді вірні.

14. Згідно Географічного енциклопедичного словника територія – це ...

- а) адміністративно-територіальна одиниця в деяких зарубіжних країнах, що виокремлюється поряд з основною адміністративною одиницею за ознаками меншого освоєння;
- б) частина поверхні землі з властивими їй природними, а також створеними в результаті людської діяльності властивостями і ресурсами;
- в) частина поверхні земної кулі, що знаходиться під суверенітетом певної держави і включає сушу (материкову частину держави, острови й анклави), внутрішні й територіальні води, корисні копалини та повітряний простір;
- г) всі відповіді вірні.

15. Територіальна система включає такі підсистеми:

- а) матеріальне виробництво;
- б) виробнича інфраструктура;
- в) населення та соціально-побутова інфраструктура;
- г) природні ресурси.

16. Територіальна система включає такі підсистеми:

- а) виробництво;
- б) обслуговування;
- в) розселення;
- г) всі відповіді вірні.

17. Що таке «регіон»?

- а) територія, на якій функціонує і розвивається система зв'язків і залежностей між підприємствами та організаціями, розташованими в його межах;
- б) підсистема соціально-економічного комплексу країни та його відносно самостійна частина із закінченим циклом відтворення, що має свою специфіку;
- в) вірні відповіді а та б;
- г) немає вірної відповіді.

18. У понятійно-термінологічному словнику Е.Б. Алаєва регіон трактується як:

- а) територія, на якій функціонує і розвивається система зв'язків і залежностей між підприємствами и організаціями, розташованими в його межах;
- б) підсистема соціально-економічного комплексу країни та як його відносно самостійна частина із закінченим циклом відтворення, що має свою специфіку;
- в) визначена територія, що відрізняється від інших територій низкою ознак і має певну цілісність, взаємопов'язаність елементів, що її складають;
- г) територія як невід'ємна частина єдиного народногосподарського комплексу країни.

19. М.М. Некрасов вважає, що під регіоном слід розуміти ...

- а) соціально-економічну просторову цілісність, яка характеризується структурою виробництва всіх форм власності, концентрацією населення, робочих місць, духовним життям людини із розрахунку на одиницю простору і часу, і яка має місцеві органи управління своєю територією;

б) складний територіально-економічний комплекс, який має обмежені внутрішні ресурси, структуру виробництва, певні потреби у зв'язку із зовнішнім середовищем;

в) крупну територію країни з більш-менш однорідними природними умовами і характерною спрямованістю розвитку продуктивних сил на основі поєднання комплексу природних ресурсів з наявною та перспективною матеріально-технічною базою, виробничою і соціальною інфраструктурою;

г) територіально-спеціалізовану частину народного господарства країни, що характеризується єдністю і цілісністю відтворювального процесу.

20. О.І. Добринін вважає, що під регіоном слід розуміти ...

а) соціально-економічну просторову цілісність, яка характеризується структурою виробництва всіх форм власності, концентрацією населення, робочих місць, духовним життям людини із розрахунку на одиницю простору і часу, і яка має місцеві органи управління своєю територією;

б) складний територіально-економічний комплекс, який має обмежені внутрішні ресурси, структуру виробництва, певні потреби у зв'язку із зовнішнім середовищем;

в) крупну територію країни з більш-менш однорідними природними умовами і характерною спрямованістю розвитку продуктивних сил на основі поєднання комплексу природних ресурсів з наявною та перспективною матеріально-технічною базою, виробничою і соціальною інфраструктурою;

г) територіально-спеціалізовану частину народного господарства країни, що характеризується єдністю і цілісністю відтворювального процесу.

21. В.С. Більчак і В.Ф. Захаров вважають, що під регіоном слід розуміти ...

а) соціально-економічну просторову цілісність, яка характеризується структурою виробництва всіх форм власності, концентрацією населення, робочих місць, духовним життям людини із розрахунку на одиницю простору і часу, і яка має місцеві органи управління своєю територією;

б) складний територіально-економічний комплекс, який має обмежені внутрішні ресурси, структуру виробництва, певні потреби у зв'язку із зовнішнім середовищем;

в) крупну територію країни з більш-менш однорідними природними умовами і характерною спрямованістю розвитку продуктивних сил на основі поєднання комплексу природних ресурсів з наявною та перспективною матеріально-технічною базою, виробничою і соціальною інфраструктурою;

г) територіально-спеціалізовану частину народного господарства країни, що характеризується єдністю і цілісністю відтворювального процесу.

22. В.О. Долятовський вважає, що під регіоном слід розуміти ...

а) соціально-економічну просторову цілісність, яка характеризується структурою виробництва всіх форм власності, концентрацією населення, робочих місць, духовним життям людини із розрахунку на одиницю простору і часу, і яка має місцеві органи управління своєю територією;

б) складний територіально-економічний комплекс, який має обмежені внутрішні ресурси, структуру виробництва, певні потреби у зв'язку із зовнішнім середовищем;

в) крупну територію країни з більш-менш однорідними природними умовами і характерною спрямованістю розвитку продуктивних сил на основі поєднання комплексу природних ресурсів з наявною та перспективною матеріально-технічною базою, виробничою і соціальною інфраструктурою;

г) територіально-спеціалізовану частину народного господарства країни, що характеризується єдністю і цілісністю відтворювального процесу.

23. Критеріями виділення регіонів у структурі територіальної системи держави можуть бути:

а) економічне районування на основі територіального поділу праці;

б) адміністративно-територіальний устрій;

в) реалізація державних цільових програм регіонального розвитку;

г) всі відповіді вірні.

24. Регіон як квазікорпорація включає:

а) господарство регіонів держави;

б) економічну діяльність регіонів;

в) суб'єкти власності регіонів;

г) всі відповіді вірні.

25. Ознаками регіону є:

а) спільність народногосподарських і регіональних завдань;

б) техніко-економічні особливості розвитку промисловості та сільського господарства;

в) наявність суб'єктів, об'єднаних регіональними, економічними, політичними, соціальними і культурно-етнічними інтересами;

г) всі відповіді вірні.

26. Залежно від структури економіки виділяють такі види регіонів:

а) індустріальні;

б) індустріально-аграрні;

в) аграрні;

г) всі відповіді вірні.

27. Залежно від стану зовнішньоекономічних зв'язків виділяють такі види регіонів:

а) експортно-орієнтовані;

б) імпоротно-орієнтовані;

в) інтеграційно-орієнтовані;

г) глобалізаційно-орієнтовані.

28. Залежно від економіко-географічного положення виділяють такі види регіонів:

а) стратегічно важливі;

б) периферійні;

- в) приморські;
- г) гірські.

29. Залежно від внутрішньої просторової структури виділяють такі види регіонів:

- а) однорідні (гомогенні);
- б) вузлові;
- в) галузеві;
- г) промислові.

30. За рівнем соціально-економічного розвитку виділяють такі види регіонів:

- а) високорозвинені;
- б) проблемні;
- в) слаборозвинені;
- г) депресивні.

31. В індустріально розвинених країнах найчастіше виділяють такі види регіонів:

- а) генеральні;
- б) унікальні;
- в) програмні (планові);
- г) всі відповіді вірні.

32. На регіон покладено наступні функції:

- а) інституційну;
- б) економічну;
- в) соціальну;
- г) всі відповіді вірні.

33. На регіон покладено наступні функції:

- а) екологічну;
- б) етнопсихологічну;
- в) політичну;
- г) всі відповіді вірні.

34. У просторовій структурі вузлових регіонів виділяють такі типові елементи:

- а) «точка»;
- б) «центр»;
- в) «ядро»;
- г) «периферія».

35. На регіональному рівні здійснюються повні цикли відтворення таких систем:

- а) основний капітал;
- б) оборотний капітал;
- в) людський капітал;
- г) всі відповіді вірні.

36. На регіональному рівні здійснюються повні цикли відтворення таких систем:

- а) виробництво;
- б) споживання;
- в) розподіл;
- г) всі відповіді вірні.

37. Коли сформувалося поняття про регіональну науку?

- а) в 50-х роках ХХ ст.;
- б) в 60-х роках ХХ ст.;
- в) в 70-х роках ХХ ст.;
- г) в 80-х роках ХХ ст.

38. Який вчений був ідеологом поняття «регіональна наука»?

- а) У. Айзард;
- б) А. Льош;
- в) Й. Тюнен;
- г) В. Крісталлер.

39. Які зарубіжні вчені вважаються фундаторами «регіональної науки»?

- а) А. Вебер;
- б) У. Айзард;

- в) П. Хаггет;
- г) вірні відповіді б і в.

40. Початок розробки теорії розміщення виробництва відноситься до ...

- а) кінця XVIII – початку XIX ст.;
- б) кінця XIX – початку XX ст.;
- в) кінця XX – початку XXI ст.;
- г) немає вірної відповіді.

41. Початок розробки теорії розміщення виробництва був покладений ...

- а) Д. Рікардо;
- б) Й. Тюненом;
- в) А. Вебером;
- г) вірні відповіді б і в.

42. Становлення та розвиток теорій розміщення продуктивних сил і регіональної економіки в Україні відбувалися під керівництвом...

- а) А. Льоша;
- б) В. Вернадського;
- в) М. Туган-Барановського;
- г) О. Русова.

43. Теорії розміщення засобів виробництва поділяють на такі групи:

- а) статистичні;
- б) динамічні;
- в) варіативні;
- г) всі відповіді вірні.

44. Теорії регіонального зростання поділяють на такі групи:

- а) класичні теорії;
- б) неокласичні теорії;
- в) теорії кумулятивного зростання;
- г) всі відповіді вірні.

45. Класичними штандортними теоріями розміщення засобів виробництва вважаються:

- а) теорія Й. Тюнена;
- б) теорія В. Лаунхардта;
- в) теорія А. Вебера;
- г) всі відповіді вірні.

46. Неокласичними штандортними теоріями розміщення засобів виробництва вважаються:

- а) теорія Д. Сміта;
- б) теорія А. Предьоля;
- в) теорія Т. Паландера;
- г) теорія А. Льоша.

47. До теорій кумулятивного зростання регіонів відносяться:

- а) теорія Р. Мюрдаля;
- б) теорія Х. Зібберта;
- в) теорія А. Маршала;
- г) теорія Дж. Бортса.

48. Якими дослідниками робилися спроби розроблення «нової теорії регіонального росту»?

- а) Е. Боде;
- б) Я. Тінберген;
- в) К. Кріген-Боден;
- г) Х. Рідчардсон.

49. Якими дослідниками робилися спроби розроблення «нової теорії регіонального росту»?

- а) П. Гоулд;
- б) Х. Зібберт;
- в) Е. Таафе;
- г) Х. Герш.

50. Чия теорія розміщення виробництва передбачала поняття «ізолювана держава»?

- а) Д. Рікардо;

- б) Й. Тюнена;
- в) А. Вебера;
- г) вірні відповіді б і в.

51. Обґрунтував зональність сільськогосподарського виробництва залежно від центру збуту продукції ...

- а) А. Вебер;
- б) Й. Тюнен;
- в) А. Льош;
- г) Дж. М. Фрідман.

52. Й. Тюнен вважав, що основними визначальними факторами розміщення виробництва є:

- а) транспортні витрати;
- б) виробничі витрати;
- в) земельна рента;
- г) всі відповіді вірні.

53. Чия теорія розміщення виробництва передбачала розподілення природних зон на «локалізовані матеріали» та «розповсюджені матеріали»?

- а) Д. Рікардо;
- б) Й. Тюнена;
- в) А. Вебера;
- г) вірні відповіді б і в.

54. А. Вебер вважав, що основними визначальними факторами розміщення виробництва є:

- а) транспортний потенціал;
- б) трудовий потенціал;
- в) сировинний потенціал;
- г) споживчий потенціал.

55. Який вчений запропонував показник «матеріальний індекс» (відношення ваги локалізованих матеріалів, що поступають на завод, до ваги готової продукції)?

- а) А. Льош;

- б) Й. Тюнен;
- в) А. Вебер;
- г) В. Крісталлер.

56. Практична реалізація теорії В. Крісталлера дозволяє:

- а) створити економічні структури ринкових зон;
- б) розробити найоптимальніші логістичні маршрути;
- в) створити ефективні адміністративно-територіальні органи управління;
- г) всі відповіді вірні.

57. Який вчений запропонував показник «робочий коефіцієнт» (відношення витрат на робочу силу до сумарної ваги матеріалів, які витрачаються, і до готової продукції)?

- а) А. Льош;
- б) Й. Тюнен;
- в) А. Вебер;
- г) В. Крісталлер.

58. А. Льош вважав, що основними визначальними факторами розміщення виробництва є:

- а) транспортні витрати;
- б) технічний прогрес;
- в) податки;
- г) всі відповіді вірні.

59. В чий теорії розміщення виробництва приділялася увага «агломераційній економії»?

- а) Д. Рікардо;
- б) Й. Тюнена;
- в) А. Вебера;
- г) вірні відповіді б і в.

60. Теорія «Центр – периферія» була розроблена ...

- а) Д. Рікардо;
- б) Ф. Перру;
- в) Дж. М. Фрідманом;

г) Дж. М. Кейнсом.

61. Який вчений розробив теорію «центральных місць» і обґрунтував її емпіричними даними?

- а) А. Льош;
- б) Й. Тюнен;
- в) А. Вебер;
- г) В. Крісталлер.

62. Розкриває економічний регіон як ринок із межами, зумовленими міжрегіональною конкуренцією ...

- а) А. Льош;
- б) Д. Рікардо;
- в) Дж. М. Кейнс;
- г) В. Крісталлер.

63. Теорія «Полюсів зростання» була розроблена ...

- а) Д. Рікардо;
- б) Ф. Перру;
- в) Дж. М. Фрідманом;
- г) Дж. М. Кейнсом.

64. Який вчений визначив оптимальні розміри ринкових зон мережею, яка складається з правильних шестикутників?

- а) А. Льош;
- б) Й. Тюнен;
- в) А. Вебер;
- г) В. Крісталлер.

65. Обґрунтував оптимальне розміщення підприємств 2-х виробників, що конкурують між собою, ...

- а) Р. Вернон;
- б) Т. Паландер;
- в) Х. Хотеллінг;
- г) А. Предьоль.

66. Дж. Фрідман вважав, що економічне зростання концентрується виключно в ...

- а) селах;
- б) селищах;
- в) селищах міського типу;
- г) містах.

67. Який вчений вперше розробив класифікацію галузей виробництва за тенденціями їх розвитку?

- а) Ф. Перру;
- б) Т. Хагерstrand;
- в) А. Вебер;
- г) В. Крісталлер.

68. «Гочка штандорту» є ключовим поняттям теорії розміщення виробництва ...

- а) А. Льоша;
- б) Й. Тюнена;
- в) А. Вебера;
- г) В. Крісталлера.

69. На якій теорії ґрунтується сучасна концепція стимулювання розвитку економічно відсталих регіонів?

- а) «центральных місць»;
- б) «центр – периферія»;
- в) «полюсів зростання»;
- г) «дифузії нововведень».

70. Який вчений вважав нововведення джерелом економічного розвитку територій?

- а) А. Льош;
- б) Й. Тюнен;
- в) Т. Хагерstrand;
- г) В. Крісталлер.

71. Вважається, що вперше зазначили на необхідності державного регулювання регіонального розвитку такі науковці:

- а) С. Деннісон;
- б) Е. Гувер;
- в) А. Льош;
- г) А. Маршалл.

72. Який вчений розробив засади теорії просторової економічної рівноваги?

- а) А. Льош;
- б) Т. Хагерстранд;
- в) В. Крісталлер;
- г) Дж. М. Фрідман.

73. Яким вітчизняним ученим було вперше зроблено спробу визначення економічного району?

- а) Д.І. Менделєєвим;
- б) М.П. Огарьовим;
- в) М.М. Баранським;
- г) М.М. Колосовським.

74. Сучасними динамічними теоріями розміщення виробництва передбачається наявність такої стадії територіального розвитку підприємств:

- а) «поліурбанізація»;
- б) «моноурбанізація»;
- в) «деурбанізація»;
- г) «субурбанізація».

75. Сучасними динамічними теоріями розміщення виробництва передбачається наявність такої стадії територіального розвитку підприємств:

- а) «диверсифікація»;
- б) «детермінація»;
- в) «дисперсія»;
- г) всі відповіді вірні.

76. Сучасними динамічними теоріями розміщення виробництва передбачається наявність такої стадії територіального розвитку підприємств ...

- а) «концентрація»;
- б) «спеціалізація»;
- в) «локалізація»;
- г) «акумуляція».

77. Яка з цих наук вивчає особливості соціального, екологічного, економічного, політичного, культурного, духовного розвитку територіальних спільностей людей (соціумів) у системі, досліджуючи відтворення соціального життя на конкретній території?

- а) регіонологія;
- б) регіонознавство;
- в) регіоналістика;
- г) регіональна економіка.

78. Яка з цих наук вивчає економічні райони всіх рівнів та територіальну організацію господарства в них?

- а) регіонологія;
- б) регіонознавство;
- в) регіоналістика;
- г) регіональна економіка.

79. Яка з цих наук являє собою синтез підходів різних наук до регіональних досліджень?

- а) регіонологія;
- б) регіонознавство;
- в) регіоналістика;
- г) регіональна економіка.

80. Методологія науки – це ...

- а) закони, закономірності, принципи і фактори, на які спирається наука, і які є стрижнем її теорії;
- б) сукупність теоретичних положень та категорій, які відображають найбільш загальні й істотні зв'язки між явищами;

- в) вірні відповіді а і б;
- г) немає вірної відповіді.

81. До загальнонаукових методів, що застосовуються при проведенні регіональних досліджень, належать:

- а) картографічний метод;
- б) метод територіальних пропорцій;
- в) порівняльний метод;
- г) немає вірної відповіді.

82. До спеціальних методів, що застосовуються при проведенні регіональних досліджень, належать:

- а) метод польових досліджень;
- б) статистичний метод;
- в) діалектичний метод;
- г) балансовий метод.

83. Застосовується для групування територіальних об'єктів з однаковими або схожими рисами ...

- а) програмно-цільовий метод;
- б) метод типології та класифікації;
- в) балансовий метод;
- г) немає вірної відповіді.

84. Передбачає використання комплексного підходу до вивчення прямих і зворотних взаємозв'язків між елементами територіальної системи, і аналіз їх зіставлення ...

- а) метод системного аналізу;
- б) балансовий метод;
- в) картографічний метод;
- г) статистичний метод.

85. Допомогає визначити оптимальне співвідношення між ресурсами та їх використанням, між галузями спеціалізації регіону і галузями, які доповнюють територіальний комплекс ...

- а) метод системного аналізу;
- б) балансовий метод;

- в) картографічний метод;
- г) статистичний метод.

86. Передбачає обробку, аналіз і систематизацію статистичної інформації, дає можливість кількісно охарактеризувати фактори, які впливають на стан об'єктів, порівняти конкретні кількісні та якісні характеристики рівня розвитку соціально-економічних систем регіонів ...

- а) метод системного аналізу;
- б) балансовий метод;
- в) картографічний метод;
- г) статистичний метод.

87. Комплекс наукових підходів та інструментів, що сформувався на стику економіки з математикою і кібернетикою, і сприяє моделюванню економічних процесів на регіональному рівні ...

- а) картографічний метод;
- б) статистичний метод;
- в) метод соціально-економічного прогнозування;
- г) метод економіко-математичного моделювання.

88. Сукупність наукових підходів та інструментів для створення прогнозів розвитку і функціонування регіональних соціально-економічних систем у майбутньому ...

- а) картографічний метод;
- б) статистичний метод;
- в) метод соціально-економічного прогнозування;
- г) метод економіко-математичного моделювання.

89. Використовується для збирання первинної соціально-економічної інформації в регіоні ...

- а) метод системного аналізу;
- б) балансовий метод;
- в) порівняльний метод;
- г) метод польових досліджень.

90. Використовують для зіставлення об'єктів як природних, так і перетворених у процесі господарської діяльності ...

- а) метод системного аналізу;
- б) балансовий метод;
- в) порівняльний метод;
- г) метод польових досліджень.

91. До економіко-математичних методів регіональних досліджень належать:

- а) методи економічної статистики;
- б) методи економічного прогнозування;
- в) методи економічної кібернетики;
- г) всі відповіді вірні.

92. Основними завданнями регіональних досліджень є такі:

- а) визначення принципів і закономірностей розміщення продуктивних сил і окремих галузей регіонів;
- б) районування території за визначеними ознаками та обґрунтування міжрайонних і районних комунікацій усіх видів;
- в) розроблення прогнозів соціально-економічного розвитку регіонів;
- г) всі відповіді вірні.

93. Застосування класифікації та типології у вивченні проблем і явищ є характерним для такого етапу дослідження регіонального розвитку:

- а) програмного;
- б) аналітичного;
- в) модельного;
- г) концептуально-конструкторського.

94. Розробка моделі є характерною для такого етапу дослідження регіонального розвитку:

- а) інформаційного;
- б) аналітичного;
- в) алгоритмічного;
- г) немає вірної відповіді.

95. Визначення чіткого порядку вироблення конкретних рішень щодо розміщення продуктивних сил є характерним для такого етапу дослідження регіонального розвитку:

- а) алгоритмічного;
- б) аналітичного;
- в) інформаційного;
- г) програмного.

96. Складання паспортів досліджуваних об'єктів є характерним для такого етапу дослідження регіонального розвитку:

- а) концептуально-конструкторського;
- б) алгоритмічного;
- в) програмного;
- г) інформаційного.

97. Обґрунтування програми виконання завдання чи проекту є характерним для такого етапу дослідження регіонального розвитку:

- а) модельного;
- б) програмного;
- в) інформаційного;
- г) концептуально-конструкторського.

98. Систематизація вхідної інформації є характерною для такого етапу дослідження регіонального розвитку:

- а) аналітичного;
- б) алгоритмічного;
- в) модельного;
- г) програмного.

99. Оцінювання регіонального розвитку традиційно провадиться через розрахунок індикаторів:

- а) економічних;
- б) соціальних;
- в) екологічних;
- г) всі відповіді вірні.

100. Оцінювання регіонального розвитку традиційно провадиться через розрахунок індикаторів:

- а) структурних;
- б) науково-інноваційних;
- в) виробничих;
- г) всі відповіді вірні.

Завдання для практичних занять

Завдання 1. З'єднайте частини А і Б табл. 1.1 таким чином, щоб наглядно представити історичну еволюцію теорій регіональної економіки у табл. 1.2.

Таблиця 1.1 – Вихідні дані для завдання 1

А		Б	
1	А. Вебер	1	«Ізольована держава та її відношення до сільськогосподарської та національної економіки»
2	А. Льош	2	«Політика регіонального розвитку»
3	Т. Хагерstrand	3	«Про розміщення промисловості: чиста теорія штандорту»
4	В. Крісталлер	4	«Дифузія інновацій як просторовий процес»
5	Й. Тюнен	5	«Просторова організація господарства»
6	Дж. М. Фрідман	6	«Центральні місця в південній Німеччині»

Таблиця 1.2 – Історична еволюція теорій регіональної економіки

<i>Рік</i>	<i>Наукова праця</i>	<i>Автор</i>
1826		
1909		
1933		
1940		
1953		
1966		

Завдання 2. З'єднайте частини А і Б табл. 1.3 таким чином, щоб наглядно представити визначальні риси теорій регіональної економіки.

Таблиця 1.3 – Визначальні риси теорій регіональної економіки

А		Б	
1	Теорія «Розміщення сільського господарства»	1	зони збуту продукції мають форму правильних шестикутників
2	Теорія «Просторова організація господарства»	2	оптимальне місце розміщення виробництва визначається мінімізацією витрат
3	Теорія «Дифузії нововведень»	3	межі ринкових зон проходять по кривій байдужості
4	Теорія «Штандорту промисловості»	4	транспортні та виробничі витрати пов'язані оберненою залежністю
5	Теорія «Центр – периферія»	5	генерація інновацій має 4 стадії: виникнення, дифузія, накопичення, насичення
6	Теорія «Центральних місць»	6	економічне домінування центру забезпечується за рахунок «викачування» ресурсів з периферійних районів

Завдання 3. З'єднайте частини А і Б табл. 1.4 таким чином, щоб наглядно представити методологію регіональної економіки.

Таблиця 1.4 – Методологія регіональної економіки

А		Б	
1	Загальнонаукові методи	1	діалектичний метод
2	Міждисциплінарні методи	2	метод соціально-економічного прогнозування
3	Спеціальні методи	3	метод системного аналізу
		4	системний метод
		5	метод соціальних досліджень
		6	балансовий метод
		7	картографічний метод
		8	математичний метод
		9	метод польових досліджень
		10	історичний метод

З повним текстом навчального посібника Ви можете ознайомитись у читальному залі та бібліотеці факультету управління та бізнесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету за адресою: м. Харків, вул. Владислава Зубенка, 3а читальний зал (третій поверх) бібліотека (другий поверх)

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. – Заголовок з екрану.

2. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» від 8 вересня 2005 року № 2850-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>. – Заголовок з екрану.

3. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 5 лютого 2015 року № 156-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/156-19>. – Заголовок з екрану.

4. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>. – Заголовок з екрану.

5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>. – Заголовок з екрану.

6. Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13 жовтня 1992 року № 2673-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2673-12>. – Заголовок з екрану.

7. Закон України «Про транскордонне співробітництво» від 24 червня 2004 року № 1861-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>. – Заголовок з екрану.

8. Указ Президента України «Про Раду регіонального розвитку» від 21 квітня 2015 року № 224/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/224/2015>. – Заголовок з екрану.

9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва

та житлово-комунального господарства України» від 30 квітня 2014 року № 197 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-п>. – Заголовок з екрану.

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування» від 2 квітня 2009 року № 309 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/309-2009-п>. – Заголовок з екрану.

11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» від 6 серпня 2014 р. № 385 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-п>. – Заголовок з екрану.

12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики» від 21 жовтня 2015 року № 856 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-п>. – Заголовок з екрану.

13. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання удосконалення системи моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики» від 20 грудня 2017 року № 1029 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1029-2017-п>. – Заголовок з екрану.

14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва» від 7 лютого 2018 р. № 57 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/57-2018-п>. – Заголовок з екрану.

15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки, укладення та виконання угоди щодо регіонального розвитку і відповідної типової угоди» від 23 травня 2007 року № 751 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/235-2010-п>. – Заголовок з екрану.

16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про запровадження оцінки ефективності здійснення спільних заходів, передбачених угодою щодо регіонального розвитку» від 16 листопада 2011 року № 1187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1187-2011-п>. – Заголовок з екрану.

17. Постанова Кабінету Міністрів України «Про запровадження оцінки міжрегіональної та внутрішньорегіональної диференціації соціально-економічного розвитку регіонів» від 20 травня 2009 року № 476 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/476-2009-п>. – Заголовок з екрану.

18. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу соціально-економічних показників розвитку регіонів, районів та міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим значення для визнання територій депресивними» від 2 березня 2010 року № 235 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/235-2010-п>. – Заголовок з екрану.

19. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання» від 1 квітня 2004 року № 208-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/208-2004-р>. – Заголовок з екрану.

20. Наказ Державного агентства України з інвестицій та інновацій «Про затвердження Порядку проведення конкурсного відбору регіональних і галузевих інноваційних програм, які впроваджуватимуться за рахунок бюджетних коштів» від 17 жовтня 2007 року № 105 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1224-07>. – Заголовок з екрану.

21. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації» від 31 березня 2016 року № 79

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16>. – Заголовок з екрану.

22. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методики оцінювання роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо залучення інвестицій, здійснення заходів з поліпшення інвестиційного клімату у відповідних галузях економіки та регіонах і відповідної форми звіту» від 17 липня 2006 року № 245 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0913-06>. – Заголовок з екрану.

23. Аванесова Н.Е. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: підручник / Н.Е. Аванесова. – Х.: Щедра садиба плюс, 2015. – 223 с.

24. Бандур С.І. Регіональна економіка: навч. посібник / С.І. Бандур. – К.: ІПК ДСЗУ, 2010. – 271 с.

25. Богословська А. В. Регіональна економіка: навч. посібник / А.В. Богословська, О.С. Кваша. – Миколаїв: Видавець Ємельянова Т.В., 2018. – 488 с.

26. Буряковський В.В. Регіональна економіка: навч. посібник / В.В. Буряковський, О.М. Грабчук. – Суми: Папірус, 2011. – 355 с.

27. Гладкий О.В. Менеджмент розміщення продуктивних сил і регіональної економіки: навч. посібник / О.В. Гладкий. – К.: Київський університет, 2014. – 254 с.

28. Дадашев Б.А. Регіональна економіка: навч. посібник / Б.А. Дадашев, В.П. Гордієнко, В.В. Обливанцов. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 202 с.

29. Джаман М.О. Теорія економіки регіонів: навч. посібник / М.О. Джаман. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 384 с.

30. Димченко О.В. Регіональна економіка: навч. посібник / О.В. Димченко, Н.М. Матвєєва, С.М. Гайдєнко. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 221 с.

31. Журавель В.В. Регіональна економіка: підручник / В.В. Журавель, О.В. Поспєлов, Г.П. Рекун, В.Б. Родченко. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 271 с.

32. Завадських Г.М. Регіональна економіка: навч. посібник / Г.М. Завадських. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 555 с.

33. Зінь Е.А. Регіональна економіка: підручник / Е.А. Зінь. – К.: «ВД «Професіонал», 2007. – 528 с.
34. Іщук С.І. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика: підручник / С.І. Іщук, О.В. Гладкий. – К.: Знання, 2013. – 447 с.
35. Квач Я.П. Регіональна економіка: навч. посібник / Я.П. Квач, О.Г. Борісов, К.С. Колеснікова. – Одеса: Фенікс, 2012. – 204 с.
36. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навч. посібник для самост. вивч. дисципліни / О.І. Ковтун. – Львів: Новий Світ, 2012. – 162 с.
37. Комплексна регіональна статистика. Статистичні дані Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Заголовок з екрану.
38. Конащук В.Л. Регіональна економіка. Ч. 1: навч.-метод. посібник / В.Л. Конащук. – Запоріжжя: ЗДІА, 2009. – 190 с.
39. Конащук В.Л. Регіональна економіка. Ч. 2: навч.-метод. посібник / В.Л. Конащук. – Запоріжжя: ЗДІА, 2009. – 180 с.
40. Кулініч О.А. Регіональна економіка: навч. посібник / О.А. Кулініч, Л.М. Лобановська, В.О. Козуб. – Х.: ХДУХТ, 2010. – 307 с.
41. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник / В.І. Лишиленко. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 384 с.
42. Манів З.О. Регіональна економіка: навч. посібник / З.О. Манів, І.М. Луцький, С.З. Манів. – Львів: Магнолія 2006, 2011. – 639 с.
43. Мартусенко І.В. Регіональна економіка: підручник / І.В. Мартусенко, Б.В. Погріщук. – Тернопіль: Крок, 2015. – 626 с.
44. Матвейчук Л.О. Регіональна економіка: навч.-метод. посібник / Л.О. Матвейчук. – Кам'янець-Подільський: Сисин Я.І.: Абетка, 2015. – 135 с.
45. Осадчий Є.І. Регіональна економіка: навч. посібник / Є.І. Осадчий. – Сімферополь; Саки: Підприємство Фенікс, 2011. – 319 с.
46. Пак Н.Т. Регіональна економіка: навч. посібник / Н.Т. Пак. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. – 325 с.

47. Петрига О.М. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник / О.М. Петрига. – К.: Персонал, 2009. – 301 с.
48. Посилкіна О.В. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник / Посилкіна О.В., Доровський О.В., Баран Н.Й., Літвінова О.В. – Х.: Вид-во НФаУ, 2014. – 238 с.
49. Регіональна економіка: підручник / О. М. Бандурка та ін.; за заг. ред. О.М. Бандурки, О. В. Носової. – Х.: Золота миля, 2016. – 333 с.
50. Регіональна економіка: підручник / Н.Л. Гавкалова, Н.К. Гіковата, О.О. Петраєв та ін.; за заг. ред. Н.Л. Гавкалової. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 464 с.
51. Регіональна економіка: підручник / Є.П. Качан, Г.П. Баб'як, Л.П. Запорожан та ін.; за ред. Є.П. Качана. – К.: Знання, 2011. – 670 с.
52. Регіональна економіка: навч. посібник / В.М. Василенко та ін.; за ред. Василенка В.М. – Київ; Донецьк: Ландон-XXI, 2014. – 632 с.
53. Регіональна економіка: навч. посібник / В.В. Гончаров та ін. – К.: КНУБА, 2016. – 203 с.
54. Регіональна економіка: навч. посібник / Збарський В.К. та ін.; за ред. В.К. Збарського, В.І. Мацибори. – 2-е вид., допов. і перероб. – К.: Компринт, 2014. – 362 с.
55. Регіональна економіка: навч. посібник / Золотарьов А.М. та ін. – Х.: ІНЖЕК, 2009. – 368 с.
56. Регіональна економіка: словник термінів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.А. Мазаракі та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 351 с.
57. Регіональна економіка: тексти лекцій / О.В. Ольшанська, М.І. Фащевський, І.В. Білоконь та ін.; за заг. ред. М.І. Фащевського, О.В. Ольшанської. – К.: КНЕУ, 2009. – 328 с.
58. Регіональна економіка у схемах і таблицях: навч.-практ. посібник / Т.М. Серікова, Н.К. Гіковата, Г.М. Шумська; за заг. ред. Т. М. Серікової. – Х.: Вид ХНЕУ, 2010. – 176 с.
59. Регіональна економіка та природокористування: навч. посібник / А.П. Голіков, О.Г. Дейнека, Л.О. Позднякова,

П.О. Черномаз; за ред. А.П. Голікова. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

60. Регіонознавство: підручник / В.В. Копійка та ін.; за заг. ред. Л.В. Губерського і В.А. Смолія. – К.: Київський університет, 2014. – 638 с.

61. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підручник / За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михайлюк, В.Ф. Семенова. – 9-те вид. – К.: Знання, 2009. – 373 с.

62. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник / О.В. Гордієнко, О.І. Кулініч, Ю.В. Петренко. – К.: Аграрна освіта, 2011. – 291 с.

63. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: навч. посібник / В.Ф. Савченко. – 2-ге вид, перероб. і доп. – Чернігів: ЧДІЕУ, 2013. – 344 с.

64. Сидорченко Т.Ф. Регіональна економіка: навч.-метод. посібник / Т.Ф. Сидорченко, О.А. Ліпанова, О.В. Задворна. – Бердянськ: Ткачук О.В., 2012. – 175 с.

65. Тодосійчук В.Л. Регіональна економіка: підручник / В.Л. Тодосійчук. – Вінниця: ВДАУ, 2008. – 434 с.

66. Топчієв О.Г. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики: навч. посібник / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова, В.В. Яворська. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 370 с.

67. Управління регіональним розвитком: навч. посібник / С.М. Серьогін та ін.; за заг. ред. Бобровської О.Ю., Савостенко Т.О. – Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2010. – 167 с.

68. Шевченко І.Ю. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Регіональна економіка» для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / І.Ю Шевченко. – Х.: ХНАДУ, 2017. – 60 с.

69. Шевченко І.Ю. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Регіональна економіка» для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / І.Ю Шевченко. – Х.: ХНАДУ, 2017. – 32 с.

70. Шевченко І.Ю. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Регіональна економіка» для студентів заочної форми навчання галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» / І.Ю. Шевченко. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 24 с.

71. Швець І.Ю. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: навч. посібник / І.Ю. Швець, Ю.Ю. Швець. – Сімферополь: ДІАЙПІ, 2013. – 316 с.

72. Шевчук Л.Т. Регіональна економіка: навч. посібник / Л.Т. Шевчук. – К.: Знання, 2011. – 319 с.

Навчальне видання

ДМИТРИЄВ Ілля Андрійович
ШЕВЧЕНКО Інна Юріївна

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

*навчальний посібник
для практичних занять і самостійної роботи
студентів закладів вищої освіти*

Відповідальний за випуск

І.А. Дмитрієв

В авторській редакції